

DE GROENE AMSTERDAMMER

Kunst & Cultuur
Toneel: 'Botanical Wasteland'

Tropische kas

Marijn van der Jagt
22 mei 2019 – uit nr. 21

Botanical Wasteland van theatermakers Suzan Boogaardt en Bianca van der Schoot
© Mark David

Sinds het duo Boogaardt/VanderSchoot zich in Theater Rotterdam heeft genesteld, is het theater daar behoorlijk veranderd. Aan toneelstukken doen de twee van de Mime Opleiding afkomstige vrouwen niet. Ze zetten wonderlijke werelden neer, waarin de dingen even belangrijk zijn als de acteurs die er in rondwaren. Situaties zijn het, zonder uitgespeeld drama maar met sinistere spanning en een geheimzinnig verloop. Radicaal is het mensbeeld dat hierin wordt opgeroepen. Theater wordt gedefinieerd doordat de mens er doorgaans centraal in staat; die spreekt zich uit, geeft uitdrukking aan gedachten en emoties, zoekt naar betekenis.

In het werk van Suzan Boogaardt en Bianca van der Schoot zijn de mensfiguren gaandeweg steeds net zoveel object geworden als subject. Ze zijn gemaskerd, soms met afdrukken van hun eigen of elkaars gezicht, soms met allemaal precies hetzelfde uitdrukkingloze gelaat waardoor ze gekloond en vermeerderd lijken. Praten doen ze niet of via een voice-over. Die vervreemding maakt hen verwant aan de synthetische personages uit games, en aan menselijke robots uit sciencefictionfilms.

Bij hun nieuwste creatie werkte het duo samen met de muzikale performers van Touki Delphine. *Botanical Wasteland* heeft de vorm van een levende installatie in een soort tropische kas, met de tribune aan vier zijden daaromheen. De kas is tot aan de nok gevuld met groenige begroeiing, maar

hoe langer je kijkt, hoe kunstmatiger die blijkt. Weelderige struiken zijn vervaardigd uit gekreukte frisdrankflesjes, en varens zijn te perfect om echt te zijn. Bovendien kruipen overal elektrische draden en oplichtende lampjes door het oerwoud.

De vier performers betreden de kas in het zicht van het publiek, ieder aan een kant, en kruipen erin weg. Het geluid van een ouderwetse typemachine voegt zich bij de natuurgeluiden die klonken, alsof er iemand een verhaal begint. Dan vervormen het menselijke en het natuurlijke geluid in een ritmische soundscape, deels live gecreëerd, die een uur lang voortduurt.

Een vrouwenstem verwelkomt het publiek: we hebben ons bereid getoond om mee te gaan in een nieuw ontwerp van de wereld en de mens. Op monitoren in de kas verschijnt een fragment uit Genesis in een digitale hapering. Een performer spuit zijn blote bast in met een ontsmettingsmiddel en verft camouflagestrepen op zijn huid. Wat volgt is een alternatief, omgekeerd scheppingsverhaal: de mensfiguren die in projecties op de kaswanden opduiken tussen het kunstmatige groen zijn eerst gemaskerd als tribale dansers, veranderen in gestileerde avatars – half mens, half robot – en gaan uiteindelijk op in de bedrade wildernis die zonder hen gerobotiseerd doorleeft.

De belofte van een gebeurtenis waar het publiek onderdeel van is, wordt niet echt waargemaakt, want de toeschouwer staat hier letterlijk buiten. Maar bezien en beluisterd als een origineel toekomstvisioen is *Botanical Wasteland* een fascinerend spektakel, dat zich onttrekt aan de geijkte grimmigheid van dystopische toekomstbeelden. Zonder veel drama ondergaat de mens een proces van teruggang tot de materie. Wat overblijft is een aards bestaan dat een optelsom is van natuurlijke en kunstmatig opgewekte energie.

Te zien t/m 24 mei in Rotterdam en van 14 t/m 23 juni op Terschelling (Oerol): theaterrotterdam.nl

Uit De Groene Amsterdammer van 22 mei 2019
www.groene.nl/2019/21

De Groene Amsterdammer
Onafhankelijk weekblad sinds 1877